

Posudek oponenta rigorózní práce

Vypracoval : **JUDr. Ing. Radka Zahradníková, Ph.D., LL.M.**

Rigorózní práce: **Rozhodčí doložky a jejich dopad na civilní a exekuční řízení s důrazem na aktuální judikaturu**

Autorka: **Mgr. Hana Jandová**

1. Úvodem

Obhajobou rigorózní práce, která je součástí státní rigorózní zkoušky, se u absolventů magisterských studijních programů v oblasti práva, kteří získali akademických titul "magistr", ověřuje, zda prohloubili teoretické znalosti získané vysokoškolským studiem, získali schopnost samostatně vědecky pracovat (včetně adekvátní práce se zahraničními prameny) a využívat nabyté poznatky v praxi. Současně musí uchazeč prokázat, že si osvojil základy metodologie vědecké práce (čl. III. odst. 1 ve spojení s čl. V odst. 1 vyhlášky děkana FPR č. 8D/2019, o rigorózním řízení na Fakultě právnické ZČU). Obsahově musí rigorózní práce vycházet z následujícího: jde o odbornou, vědeckou práci, kterou se autor obrací na ostatní odborníky. Tlumočí jim poznatky, které nabyl vlastním studiem, a sděluje jim závěry, k nimž samostatně dospěl. V rigorózní práci má její autor osvědčit, že prohloubil své znalosti a získal schopnost samostatné práce s novými teoretickými a praktickými poznatky.

2. Systematika rozvržení tématu

Výše uvedené téma autorka zpracovala do několika kapitol, kdy si v úvodu autorka stanovila za cíl „pouze okrajově obecně zmínit základní prameny rozhodčího řízení, principy a předpoklady, s drobným přesahem do mezinárodní sféry, a to s ohledem na komplexnost práce. Těžištěm rigorózní práce mělo být shrnutí bohaté judikatury týkající se rozhodčích doložek včetně jejich dopadů na zahájení, průběh a skončení civilního a zejména exekučního řízení.“ Poté následuje kapitola první mající představovat stručný exkurz do úpravy rozhodčího řízení. V kapitole třetí autorka pojednává o souběhu rozhodčího a občanského soudního řízení. Ve čtvrté výkladové kapitole autorka vypočítává prameny rozhodčího řízení s mezinárodním prvkem a zmiňuje rozhodné právo v řízení s mezinárodním prvkem. V pořadí páté kapitole autorka objasňuje uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů v rámci vnitrostátní úpravy. Kapitola šestá je klíčovou kapitolou práce, ve které se autorka věnuje samotnému tématu své rigorózní práce. Práce je zakončena závěrem v českém jazyce a anglickém jazyce. Předně je nutno konstatovat, že obsah práce a jejich vnitřní členění neodpovídá samotnému tématu práce. Rozhodčími doložkami se totiž autorka zabývá pouze na straně 17 práce. Vývojem judikatury se autorka zabývá na str. 95 až 137. Zbývající část práce se zabývá obecně rozhodčím řízením. Ani pokud by bylo téma rigorózní práce jiné, např. rozhodčí řízení s důrazem na judikaturu ve věcech rozhodčích doložek, nebylo by možné hovořit o tom, že práce má logickou strukturu, je konzistentní a její vnitřní členění do jednotlivých kapitol je přiléhavé. Autorka totiž zcela nelogicky a nesystematicky již na straně 5 práce popisuje, jak končí rozhodčí řízení, přitom teprve následně na straně 7 hovoří o objektivní arbitrabilitě jako o základním předpokladu pro konání rozhodčího řízení. Ponechává však zcela stranou arbitrabilitu subjektivní. Tedy ani v případě jiného tématu by práce nebyla vyčerpávající.

Lze uzavřít, že za situace, kdy rigorózní práce nekoresponduje s názvem práce, který si autorka ke zpracování práce zvolila, nelze hovořit o tom, že autorka téma zcela vyčerpala. Pokud jde o klíčovou kapitolu 6 práce, nelze však práci upřít její původnost. Ostatně v tomto judikатурním přehledu lze spatřovat přínos práce.

3. Obsahová stránka práce

Předložená rigorózní práce je popisného charakteru, jak ostatně autorka sama připouští v závěru práce na str. 141. Autorka se však rovněž v klíčové kapitole 6 práce snaží používat i metodu analýzy a syntézy.

Autorka se orientuje v právní úpravě uspokojivým způsobem a dokáže ji aplikovat. Pouze místy nalezneme ne zcela správné pochopení textu zákona. To lze demonstrovat opět na příkladu arbitrability, kdy autorka na straně 7 práce uvádí, že „arbitrabilní je pouze ta věc, jež náleží do pravomoci soudu“. Ponechává tak zcela stranou souřadnou vedlejší větu v § 2 odst. 1 ZRŘ „nebo o nichž to stanoví zvláštní zákon,“ kterým je právě např. zákon č. 127/2005 Sb. Celkově však lze konstatovat, že práce s právními prameny je přiměřená. Nelze však opominout místy chybějící citace, např. poznámka pod čarou č. 4, která zcela absentuje, či chybějící citace na str. 17-18, 24, 37, 44, 48-49 či práce. Autorku lze však pochválit za práci s judikaturou.

Předložená rigorózní práce zcela postrádá práci se zahraniční literaturou, kdy se za zahraniční literaturu nedá považovat odkaz v poznámce pod čarou č. 5 na REDFERN, Alan; HUNTER, Martin; BLACKABY, Nigel; et al. C. Law and Practice of International Commercial Arbitration. 4. vydání. London: Sweet and Maxwell, 2004. s. 278–279, marg. 6–01 až 6–05 a to jednak z toho důvodu, že na straně 278 – 279 zmíněné publikace jsou marg. 6 – 27 až 6 – 30 a jednak z toho důvodu, že na těchto stranách se o limitaci autonomie vůle nepíše. Navíc samotné konstatování autorky, že „Autonomie při určování pravidel o postupu v řízení je limitována jen principem spravedlivého procesu“, není také zcela přesné. Autonomie je totiž limitována samotným zákonem, např. strany se nemohou dohodnout na tom, že rozhodce může vydat předběžné opatření. Je však limitována rovněž i tzv. procesním ordre public.

Za adekvátní práci se zahraničními prameny nelze považovat ani obecný odkaz na německé ZPO v poznámce pod čarou č. 21 a povšechné konstatování, že „německá právní úprava taktéž neobsahuje rozdílnou procesní úpravu pro vnitrostátní a mezinárodní rozhodčí řízení“, které je převzato z českého článku DOBIAŠ, Petr. Právní úprava rozhodčího řízení v německém civilním procesním řádu. Obchodněprávní revue. 2015, č. 10, s. 278. Ostatně i samotný odkaz na MUSIELAK, Hans-Joachim; et al. Zivilprozessordnung. 12. vyd. München: Franz Vahlen, 2015. komentář k § 1030, m. č. 2 až 10 je obsažen v témže českém článku v poznámce pod čarou č. 12. Jinou zahraniční literaturu přitom autorka nepoužívá.

Po obsahové stránce lze práci vytknout, že v práci používá zkratky, které si však nenadefinovala, např. rozhodčí řád. Dále lze autorce vytknout některé neobratnosti ve vyjadřování, např. na str. 79 práce „Brusel I, Brusel I bis, které Brusel I od 10. 1. 2015 nahradilo, a Řím I, rozhodčí řízení ve svých ustanoveních výslovně vylučují“ či „ujednání o rozhodčí doložce“ na str. 108 práce.

4. Formální stránka práce

Po formální stránce práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práce. Práce byla zpracována v dostatečném rozsahu (viz čl. V odst. 7 vyhlášky děkana FPR č. 8D/2019, o rigorózním řízení). Práce však obsahuje místy formální chyby a překlepy, např. „žalobcovo návrhem“ na str. 4 práce, „ačkoli tatáž věc je již předmětem soudního řízení zahájeném na základě návrhu“ či „Dojde-li k zastavení řízení z tohoto důvodu, soud žalobu rozhodci či rozhodčímu soudu nepostupuje.“ na str. 34 práce, chybějící poznámka pod čarou č. 4, věta ukončená čárkou na str. 68 práce, „konferenci o Rozhodčím řízení“ na str. 99 práce, „která byl garantovala“ na str. 109 práce, „S ohledem na skutečnost častou formulaci.“ na str. 132 práce, „rozhdčím“ na str. 139 práce, atd. Práce rovněž obsahuje nedokončené věty a místy nesrozumitelně naformulované myšlenky autorky, které svědčí o nedostatečnosti závěrečné korektury textu, např. na str. 27 práce „Jiná situace byla na Slovensku, ... „bylo možné založit stálý rozhodčí soud prakticky bez omezení, což vedlo k založení mnoho desítek stálých rozhodčích.“

5. Závěr

Celkově je nutné konstatovat, že autorka svojí předloženou rigorózní práci splnila požadavky, které jsou na rigorozanta kladeny, pouze zčásti (viz Systematika rozvržení tématu a obsahová stránka práce). Autorka si v úvodu vytkla cíl, který byl předloženou rigorózní prací naplněn. Práce je rozbohem platné právní úpravy rozhodčího řízení s důrazem na judikaturu. Neodpovídá však názvu práce a postrádá adekvátní práci se zahraniční literaturou. S ohledem na shora uvedené lze uzavřít, že předložená práce splňuje požadavky stanovené vyhláškou děkana FPR č. 8D/2019, o rigorózním řízení pouze částečně. Autorka nicméně předloženou práci prokázala schopnost samostatně odborně pracovat ve zvoleném tématu. Rovněž prokázala, že si osvojila základy metodologie vědecké práce.

I přes shora uvedené výtky doporučuji předloženou rigorózní práci k obhajobě! Při obhajobě diplomové práce by autorka mohla nastítnit svoje úvahy de lege ferenda a dále by mohla zodpovědět následující otázky:

- 1. Je možné za arbitrabilní spor považovat i spor týkající se určení neexistence zástavního práva a spor o vypořádání společného jmění manželů?**
- 2. Je povinen soud v exekučním řízení na základě vydaného rozhodčího nálezu zkoumat, zda úvěrující při poskytnutí spotřebitelského úvěru prověřil schopnost úvěrovaného plánovaný úvěr splatit? A pokud ano, k jakému závěru by absence tohoto zkoumání v rozhodčím řízení vedla?**
- 3. Může být rozhodčí doložka neplatná částečně?**
- 4. Co je to lex arbitri a čím je dán?**
- 5. Mohou si subjekty s bydlištěm či sídlem v České republice sjednat, že místo rozhodčího řízení bude v jiném státě, než je jejich bydliště (sídlo)?**

V Plzni dne 1. srpna 2019

JUDr. Ing. Radka Zahradníková, Ph.D., LL.M.